

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

ammattikorkeakoulu

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Kyllä, miksi? [Taustaselvityksessä tulee hyvin esille, että Suomessa on tarve lisätä psykoterapiaosaamista sote ammattilaisten osalta, jotta psykoterapiaa on sote-palveluissa saatavilla. Painopisteen siirtäminen alkuvaiheen matalan kynnyksen peruspalveluihin on hyvä tavoite. Lisäksi perusteluissa nostetaan esille tavoite turvata hallituksen mallin mukainen lasten ja nuorten terapiatakuu, joka varmistaa lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsyn perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin. Psykoterapia osaamisen kouluttautumisen kaksivaiheisuus on tästä näkökulmasta perusteltua. Koulutuksen maksuttomuus osallistujalle mahdollistaa koulutukseen hakeutumisen yksilön tasolla.]

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

Kyllä, miksi? [Periaatteessa kyllä, mutta psykoterapiaosaamisen integrointi osaksi palvelujärjestelmää jää Hyvinvointialueiden ja erityisesti yliopistosairaaloiden vastuulle. Koulutuksen tarpeen on arvoitu olevan suuri, 2000-4000 koulutettavaa vuodessa. Kouluttaminen edellyttää myös ohjaaja resursseja psykoterapiaa opiskeleville, joten tämän varmistaminen tulisi myös selvittää.]

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

Kyllä, miksi? [Lasten ja nuorten osalta tarve on ennaltaehkäisevässä ja matalankynnyksen tuen tarjoamisessa mielenterveyden häiriöihin ja siihen pyritään erityisesti ensimmäisen vaiheen koulutuksella.]

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeuttisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

Ei, miksi? [Ehdotuksessa koulutuksen toteutus on yliopistoilla ja siten rahoitus kohdentuu yliopistoille, jotka voivat ns. ostaa ammattikorkeakouluilta koulutukseen osioita eli AMK:ien rooli on olla alihankkijana. AMK:it eivät ole esityksessä varsinaisia toimijoita, vaikka ne kouluttavat suuren osan perustason mielenterveysosaamisesta. Esityksessä tavoitteena on erityisesti sairaanhoitajien psykoterapiaosaamisen lisääminen. Valmistelun osalta olisimme nähneet tärkeänä, että ammattikorkeakoulujen rooli olisi ollut valmistelussa vahvempi, koska ammattikorkeakoulut kouluttavat sairaanhoitajat. YAMK tutkinnon mahdollisuutta tuottaa esim. ensimmäisen vaiheen koulutusta ei ole perusteluissa esitetty lainkaan, joten epäselväksi jää onko sitä tarkasteltu lainkaan. Erikoistumiskoulutusten mahdollisuus yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toteuttamana ei myöskään tule lakiehdotuksen valmistelun perusteluissa esille. Erikoistumiskoulutukset ovat sopimus pohjaisesti toteutettavia ja niissä opetussuunnitelmat ovat kansallisesti yhtenevät, jolloin myös perustason psykoterapian osaamisen yhdenmukaisuus ja tasalaatuisuus voitaisiin varmistaa. Luonnoksessa psykoterapeuttikoulutusta ei määritellä kansallisen tutkintojen viitekehyksen mukaisesti EQF-tasolle. Koulutus tulisi määritellä kansallisen tutkintojen viitekehyksen mukaisesti esim. niin että ensimmäisen vaiheen perustason koulutus olisi EQF tasoa 6 ja toisen vaiheen koulutus EQF tasoa 7. Perusteltua on, että koulutuksen laajuus määritellään opintopisteinä ja hyväksilukua ensimmäisen vaiheen koulutuksesta toisen vaiheen koulutukseen nähdään tavoiteltavana.]

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

-

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

Lyhytinterventioiden koulutus voi johtaa tässä mallissa hyvin erilaisiin osajiin, koska Suomessa on käytössä erilaisia terapioiden ja eri yliopistot painottavat eri terapioiden. Selvityksessä viitattiin Helsingin yliopiston ja HUS:in malliin, jossa painopiste on kognitiivisessa terapiassa. Työvoiman liikkuvuus Suomessa edellyttää, että ammattilaisten osaamiset ovat tunnistettavissa ja hyödynnettävissä laajasti koko Suomessa.

Määrällinen tarve arvioidaan suureksi 2000-4000 uutta osajaa vuosittain. Tämä vuoksi tarvitaan koulutuksen vaikuttavuuden arviointia, jotta koulutettavien osaaminen vastaa työelämän ja erityisesti asiakkaiden/ potilaiden tarpeeseen. Vaikuttavuuden arvioinnin tulisi olla keskeinen perusta vuosittaisen koulutustarpeen määrittelyssä. Pelkkä koulutuksen rahoituksen käyttämisen raportointi ei riitä vaikuttavuuden arviointiin.

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

Ei, miksi? [OKM:n esittämä vaihtoehto rahoitukselle on selkeämpi eli rahoitus kohdistuu koulutusta järjestävälle korkeakoululle ja sen käyttöä ohjaa ja valvoo yksi hallinnon ala (OKM). Tämä vähentää hallinnollista työtä ja luo paremmat edellytykset koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnille. Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämässä mallissa säädettäisiin lain tasolla yhteistyövelvoitteesta sen turvaamiseksi, että järjestettävä koulutus vastaa hyvinvointialueiden osaamistarpeisiin. Lisäksi hyvinvointialueiden tarpeiden huomioiminen koulutuksen järjestämisessä voidaan varmistaa korkeakoulun ja HVA:n sopimuksella, jossa määritellään yhteistyö tarkemmin mm. ennakkoinnissa, suunnittelussa, toteuttamisessa ja kehittämisessä.]

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Esityksen mukaan valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin erikoispätevyyden edellyttämästä koulutuksesta eli laillistetun sosiaalihuollon tai terveydenhuollon ammattihenkilön edellytyksistä saada erikoispätevyys merkityksi osaksi ammattioikeutta sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin tai terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin. Rekisteri mahdollistaisi tiedon siitä, kuinka paljon Suomessa on psykoterapiakoulutuksen käyneitä ja tämä auttaisi koulutustarpeen arvioinnissa tuleville vuosille. Pelkkä tutkinnolla koulutettujen tunnistettavuus ei antaisi tietoa siitä, kuinka monella sote alan ammattihenkilöllä on psykoterapian osaaminen.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

-

Kuurne Fanni
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy